

(ร่าง)

รายงานผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการ
ปีงบประมาณ 2561

โครงการบริการวิชาทางกฎหมายสู่ชุมชน
“การเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายสู่ชุมชนในเขตพื้นที่
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้”

วันที่ 2 มีนาคม 2561

ณ โรงเรียนนราสิกขาลัย จังหวัดนราธิวาส

ผู้รับผิดชอบโครงการ

อาจารย์ฐานนท์ มณีนิล และคณะ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

คำนำ

รายงานฉบับนี้เป็นโครงการบริการวิชาทางกฎหมายสู่ชุมชน “การเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายสู่ชุมชนในเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้” ซึ่งได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบในการสรุปผลการดำเนินโครงการดังกล่าวข้างต้น ซึ่งรายละเอียดของรายงานประกอบด้วยความเป็นมา วัตถุประสงค์ของโครงการ แนวทางดำเนินโครงการ งบประมาณ ผลการประเมิน และภาคผนวก

รายงานฉบับนี้ผู้เขียนหวังว่าคงจะมีประโยชน์ในการเป็นแนวทางเพื่อใช้จัดทำโครงการต่างๆต่อไป ตลอดจนประโยชน์อื่นๆตามสมควร

คณะผู้จัดทำ

...../...../.....

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการทำโครงการ

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ได้จัดการเรียนการสอนเป็นไปตามมาตรฐานปริญญานิติศาสตรบัณฑิตของสภานายความและตามข้อบังคับนิติศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2507 ข้อ 50 (2) โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตได้จัดให้มีการบริการทางวิชาการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้หลายพื้นที่ โดยขยายขอบข่ายการให้บริการออกจากมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในเขตพื้นที่มัธยมศึกษาทั้ง 3 จังหวัด บ้านพักเด็กชายจังหวัดยะลา หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตเห็นว่าการแก้ปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยประการหนึ่ง ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเยาวชนถือได้ว่าเป็นทั้งรากฐานในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของพื้นที่ และถือเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสกระทำการอันเป็นความผิดทางกฎหมายอันจะนำไปสู่ความเสียหายต่อบุคคลและสังคม ที่ผ่านมาการให้บริการวิชาการของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มักมีเข็มมุ่งไปที่กลุ่มเยาวชนในพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดชายแดนใต้เสมอ เพื่อให้เยาวชนเหล่านี้ได้เข้าใจถึงบทบาทตนเอง มีความรับผิดชอบและรู้จักหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อสังคม และได้จากการรับความร่วมมือและผลตอบรับที่ดีจากเยาวชนทุกกลุ่มด้วยดีเสมอมา

ดังนั้น ในปีการศึกษา 2561 นี้ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตจึงได้กำหนดให้มีการบริการวิชาการทางกฎหมายสู่ชุมชน โดยขยายขอบข่ายการให้บริการทางวิชาการไปยังเยาวชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเล็งเห็นว่าเยาวชนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนมากและสามารถขยายผลจากการเผยแพร่ความรู้ต่อเยาวชนกลุ่มอื่นได้ จึงกำหนดให้มีการบริการวิชาการ ณ โรงเรียนนราสิกขาลัย จังหวัดนราธิวาสขึ้น เพื่อให้เยาวชนเหล่านี้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับกฎหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อให้ความรู้กับเยาวชนในเรื่องกฎหมายที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชน
2. เพื่อเสริมองค์ความรู้ใหม่ให้แก่เยาวชนและผู้สนใจการศึกษาด้านกฎหมาย
3. เพื่อให้เยาวชนได้รับความรู้ด้านกฎหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

เป้าหมาย

- **เชิงปริมาณ** นักศึกษามัธยมศึกษา โรงเรียนนราสิกขาลัย จังหวัดนราธิวาส จำนวน 220 คน
- **เชิงคุณภาพ** กลุ่มนักเรียนและเยาวชน ได้รับความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายทั้งทางแพ่งและอาญา โดยสามารถนำไปบูรณาการในการเรียนได้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (ระดับผลผลิต ระดับผลิตลัพท์ และระดับผลกระทบ)

- ตัวชี้วัดผลผลิต

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วมทั้งหมดมีความรู้ ความเข้าใจทางด้านกฎหมาย

- ตัวชี้วัดผลลัพท์

จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 ของผู้เข้าร่วมทั้งหมดสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ประโยชน์ได้

- ตัวชี้วัดผลกระทบ

1. นักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน 220 คนสามารถนำความรู้ที่ได้รับในเรื่องของกฎหมายไปใช้ได้ถูกต้อง

ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

นักเรียนที่เข้าร่วมรับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายที่เจอในชีวิตประจำวันและสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปถ่ายทอดแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้รู้และเกิดความเข้าใจกฎหมายมากขึ้น

บทที่ 2

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามโครงการบริการวิชาการทางกฎหมายสู่ชุมชน “อบรมกฎหมายในชีวิตประจำวัน” ณ โรงเรียนนราสิกขาลัย จังหวัดนราธิวาส วันที่ 2 มีนาคม 2561 มีวิธีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการเตรียมการ

1.1 จัดตั้งคณะทำงานโครงการบริการวิชาการทางกฎหมายสู่ชุมชน “อบรมกฎหมายในชีวิตประจำวัน”

1.2 ประชุมคณะทำงาน มอบหมายความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในโครงการ โดยให้มีการทำงานร่วมกับนักศึกษาทั้งเรื่องการเตรียมเนื้อหา รูปแบบกิจกรรม และเอกสารประกอบการอบรม

2. ขั้นตอนระหว่างการทำโครงการ

2.1 ประชาสัมพันธ์โครงการ

2.2 ประชุมคณะทำงาน เพื่อกำหนดแผนการฝึกอบรม และประสานความร่วมมือในการดำเนินงาน ตลอดจนเตรียมสื่อประกอบการฝึกอบรม อุปกรณ์ โสตทัศนอุปกรณ์และความร่วมมือในการดำเนินงาน

2.3 คณะทำงานประชุมร่วมกับนักศึกษา เพื่อทำความเข้าใจเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยมอบหมายให้นักศึกษาเป็นผู้คิดกิจกรรมในการอบรม

2.4 ทีมนักศึกษาประชุมเพื่อเตรียมประเด็นในการอบรม รูปแบบกิจกรรม และเอกสารประกอบการอบรม

2.5 จัดทำประเด็นในการอบรม รูปแบบกิจกรรม และเอกสารประกอบการอบรม (ภาคผนวก ง)

2.6 ดำเนินโครงการฝึกอบรมตามโครงการ ณ โรงเรียนนราสิกขาลัย จำนวน 220 คน วันที่ 2 มีนาคม 2561

3. ขั้นตอนหลังการทำโครงการ

3.1 สรุปผลประเมินโครงการบริการวิชาการทางกฎหมายสู่ชุมชน “อบรมกฎหมายในชีวิตประจำวัน” ประกอบด้วย การประเมินความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และผลการประเมินความพึงพอใจ

3.2 จัดทำสรุปเล่มสรุปรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการบริการวิชาการทางกฎหมายสู่ชุมชน อบรมสัมมนาให้ความรู้กฎหมายในชีวิตประจำวันให้แก่นักเรียน

บทที่ 3

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการบริการวิชาทางกฎหมายสู่ชุมชน “อบรมกฎหมายในชีวิตประจำวัน” วันที่ 2 มีนาคม 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนได้รับความรู้ด้านกฎหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเพื่อเสริมองค์ความรู้ใหม่ให้แก่เยาวชนและผู้สนใจการศึกษา ด้านกฎหมาย

สรุปขั้นตอนการดำเนินการ

การประชุมคณะกรรมการดำเนินกิจกรรม

สำหรับกิจกรรมบริการวิชาการในครั้งนี้ คณะกรรมการดำเนินกิจกรรมได้มีมติต่อรูปแบบการจัดกิจกรรม คือ จะเปิดเป็นเวทีในการฝึกทักษะนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านกฎหมายสู่ชุมชน ทั้งนี้เพราะสิ่งสำคัญในการศึกษากฎหมายคือ ต้องสามารถที่จะสื่อสารข้อกฎหมายให้บุคคลที่สนใจรับทราบและเข้าใจได้ ดังนั้น ในการดำเนินการในครั้งนี้ จึงได้มีการมอบหมายให้นักศึกษาเป็นวิทยากรในการอบรมกฎหมายโดยมีอาจารย์ในหลักสูตรเป็นที่ปรึกษา

การประชุมระหว่างคณะกรรมการดำเนินการกับคณะนักศึกษา

จากการประชุมแลกเปลี่ยนหารือการทำงานระหว่างคณะกรรมการกับคณะนักศึกษาได้ผลสรุปสำคัญ 3 ประการ คือ

1) ประเด็นความรู้กฎหมายที่จะใช้อบรมต้องเป็นประเด็นที่ใกล้ตัวกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งก็คือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อจะได้เข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และที่ประชุมได้เห็นตรงกันว่า ควรเป็นประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโลกออนไลน์ และเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ทั้งทางแพ่งและทางอาญา จึงหยิบประเด็นกฎหมายมา 2 ประเด็น คือ การซื้อขายออนไลน์และการหมิ่นประมาท

2) รูปแบบกิจกรรมควรมีทั้งการให้ความรู้กฎหมายและการสนทนาการแทรก เพื่อลดภาวะความตึงเครียดของเนื้อหา

3) เอกสารประกอบการอบรม ควรเป็นเนื้อหาที่สื่อสารเกี่ยวกับสาระสำคัญของกฎหมายทั่วไป โดยมีรูปแบบการสื่อสารที่ดูน่าสนใจและเข้าใจง่าย

การประชุมนักศึกษา

เมื่อได้ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการแล้ว คณะนักศึกษาได้มีการประชุมเพื่อแบ่งผู้รับผิดชอบในแต่ละงาน โดยได้มีการแบ่งงานเป็น 3 ฝ่าย โดยรับผิดชอบในแต่ละประเด็นคือ

- 1) ฝ่ายเตรียมเอกสารประกอบการอบรม
- 2) ฝ่ายเตรียมเนื้อหาและกิจกรรมสัมมนาการในประเด็นการซื้อขายออนไลน์
- 3) ฝ่ายเตรียมเนื้อหาและกิจกรรมสัมมนาการในประเด็นหมิ่นประมาท

สรุปผลการดำเนินการ

1) เอกสารประกอบการอบรม

ฝ่ายนักศึกษาที่รับผิดชอบเตรียมเอกสารประกอบการอบรมได้จัดทำเอกสารประกอบการอบรมในรูปแบบภาพ ทั้งนี้ มีอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นที่ปรึกษาในแต่ละประเด็น ซึ่งแต่ละประเด็นจะเป็นเนื้อหาในรายวิชาที่อาจารย์แต่ละท่านสอน โดยมีเนื้อหาดังนี้

1) กฎหมายรัฐธรรมนูญ	ผศ.เอกฉัตร วิทยอภิบาลกุล
2) ภาพรวมขอบเขตของสิทธิมนุษยชน	อาจารย์อารยา ชินวรโกมล
3) การกระทำละเมิด	อาจารย์อารีฟ มะเกะ
4) ผู้หย่อนความสามารถในการทำนิติกรรมสัญญา	อาจารย์วาณิช ทองเกตุ
5) ซื้อขายออนไลน์ให้ถูกกฎหมาย	อาจารย์ฐานนท์ มณีนิล
6) รู้จักกฎหมายแรงงาน	อาจารย์สุรเดช สุวรรณชาติ
7) ถ้าไม่มีพินัยกรรม ตายแล้วมรดกเป็นของใคร	อาจารย์ชลธิชา สุรัตน์สัญญา
8) ใครเป็นใครในคดีอาญา	อาจารย์คณศ รัตนวิไล
9) การดำเนินคดีแบบกลุ่ม	อาจารย์พล บุษปะ
10) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2540	อาจารย์สิริพัฒน์ รันดาเว
11) การหมิ่นประมาทตามกฎหมายอาญากฎหมายแพ่ง และ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์	

นางสาวสมฤทัย ทองนุ้ย (นักศึกษาชั้นปีที่ 3 หลักสูตรนิติศาสตร์)

รายละเอียดปรากฏในภาคผนวกของรายงานนี้

จากการสังเกตหลังจากการแจกเอกสาร พบว่านักเรียนผู้เข้าร่วมให้ความสนใจกับรูปแบบเนื้อหาและมีการสนทนากันต่อในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทางคณะกรรมการดำเนินการคาดหวังผลเพียงว่า นักเรียนให้ความสนใจ และ มีการสนทนาและสื่อสารต่อ และหวังว่าจะเป็นการจุดประกายให้นักศึกษาสนใจเรียนรู้กฎหมายต่อไป

2) ประเด็นการซื้อขายออนไลน์

คณะนักศึกษาได้เตรียมและนำเสนอเนื้อหาประเด็นกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายออนไลน์ และรูปแบบกิจกรรมดังนี้

- 2.1 แนะนำชื่อเล่นกับน้อง
- 2.2 ละครลายพฤติกรรมน้อง

2.3 สนทนาเปิดประเด็นเรื่องการซื้อขายออนไลน์ และ อธิบายเนื้อหาประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในแง่ของผู้ซื้อและผู้ขาย

2.4 เล่นเกมกะหล่ำปลีพิศวง โดยมีการห่อกระดาษเป็นชั้น ๆ เหมือนกะหล่ำปลี และแต่ละชั้นนั้นจะประกอบไปด้วยแต่ละคำถาม และให้นักเรียนส่งต่อกะหล่ำปลีซึ่งมีทั้งหมด 5 ลูก โดยระหว่างที่ส่งต่อนั้นจะมีการร้องเพลงประกอบ และเมื่อเพลงหยุด กะหล่ำปลีอยู่ที่ใคร คนนั้นต้องออกมาตอบคำถาม ทั้งนี้ คำถามจะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้นำเสนอไปแล้ว โดยมีคำถามดังนี้

คำถามที่เกี่ยวข้องกับผู้ซื้อสินค้าออนไลน์

- 1) 3 สิ่งแรกที่คุณควรทำก่อนสั่งซื้อสินค้าออนไลน์
- 2) ในกรณีที่ได้แจ้งความร้องทุกข์ไว้แล้ว ในคดีที่โดนโกง ต้องเตรียมเอกสารอะไรบ้างที่จะไปยื่นให้กับธนาคาร
- 3) กรณีที่แน่ใจว่าโดนโกง สิ่งแรกที่คุณควรทำคืออะไร
- 4) อะไรคือเหตุผลที่ทำให้น้องเลือกซื้อสินค้าออนไลน์ (ตามความเข้าใจ)
- 5) กี่วันถึงจะรู้ว่าตัวเอง เข้าค่ายที่จะโดนโกง
- 6) อายุการแจ้งความร้องทุกข์ไม่เกินกี่เดือน หลังจากทราบว่าถูกโกง

คำถามที่เกี่ยวข้องกับผู้ขายสินค้าออนไลน์

- 1) การสร้างความน่าเชื่อถือให้ผู้ซื้อสินค้านั้นใจในสินค้าของเราต้องทำอย่างไร?
- 2) กรณีที่สินค้าไม่ถึงมือผู้ซื้อ ผู้ขายต้องทำอย่างไร
- 3) เหตุผลที่ผู้ขาย เลือกขายสินค้าออนไลน์
- 4) ในกรณีที่ส่งสินค้าไปแล้วสินค้าเสียหายผู้ขายจะแก้ไขอย่างไร
- 5) ทักษะคติของผู้ขายที่ดีเป็นแบบไหน (อธิบายตามความเข้าใจของน้องๆ)
- 6) ให้น้องๆ สาธิตการโปรโมทสินค้าออนไลน์

2.5 สรุปความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรม

3) ประเด็นหมิ่นประมาท

คณะนักศึกษาได้เตรียมและนำเสนอเนื้อหาประเด็นกฎหมายเกี่ยวกับการซื้อขายออนไลน์ และรูปแบบกิจกรรมดังนี้

2.1 แนะนำชื่อเล่นกับน้อง

2.2 ละลายพฤติกรรมน้อง

2.3 สนทนาเปิดประเด็นเรื่องการซื้อขายออนไลน์ และ อธิบายเนื้อหาประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการหมิ่นประมาททั้งตามกฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง และพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์

2.4 เล่นเกม โดยผู้แพ้ต้องออกมาตอบคำถามในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

คำถามที่ใช้ในกิจกรรม

- 1) องค์ประกอบความผิดหมิ่นประมาททางอาญา
- 2) องค์ประกอบความผิดหมิ่นประมาททางแพ่ง
- 3) องค์ประกอบความผิดหมิ่นประมาทตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์

4) แสดงข้อความและสถานการณ์ต่างๆ และให้ผู้เข้าร่วมพิจารณาว่าเป็นความผิดหรือไม่

สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ

วัดจากคะแนนเฉลี่ยด้านความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 220 คน จากแบบทดสอบ การประเมินค่าเฉลี่ยระดับคะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งได้ให้ความหมายของระดับคะแนนดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.01-5.00	พึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.01-4.00	พึงพอใจในระดับมาก
2.01-3.00	พึงพอใจในระดับปานกลาง
1.01-2.00	พึงพอใจในระดับน้อย
0.00-1.00	พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 200 คน

ข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	143	65
ชาย	77	35
2. อายุ		
ต่ำกว่า 15 ปี	88	40
15 ปีขึ้นไป	132	60
3. การศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	88	40
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	132	60

จากตารางที่ 1 สรุปโดยภาพรวม ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม โครงการบริการ วิชาทางกฎหมายสู่ชุมชน พบว่าผู้เข้าร่วมอบรมเป็นเพศหญิง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 65 และเพศชาย จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 35 โดยมีอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในช่วงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาอยู่ในระดับช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 60

ตารางที่ 2 แสดงความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ

ประเด็น		ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1	ท่านสามารถติดต่อ สอบถามข้อมูลเข้าร่วมโครงการฯได้อย่าง สะดวกและชัดเจน	3.95	0.88	มาก
2	ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการฯไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	4.28	0.69	มากที่สุด
3	การให้บริการเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็ว	4.31	0.71	มากที่สุด
รวม		4.18	0.76	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบเห็นว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อภาพรวมของโครงการอยู่ใน ระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 83.60 และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้าน 1) การให้บริการเป็นไปอย่างรวดเร็ว รองลงมา คือ 2) ขั้นตอนการเข้าร่วมโครงการฯไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน และ 3) ท่านสามารถสอบถาม ข้อมูลเข้าร่วมโครงการฯได้อย่างสะดวกและชัดเจน ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.31, 4.28 และ 3.95 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2 และมีค่าร้อยละความพึงพอใจเท่ากับ 86.20, 85.60 และ 79.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการด้านวิทยากรผู้ให้บริการ

ประเด็น		ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1	การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	4.43	0.60	มากที่สุด
2	ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา	4.36	0.68	มากที่สุด
3	การเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม	4.21	0.73	มากที่สุด
4	การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม	3.98	0.69	มาก
รวม		4.25	0.68	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจภาพรวมของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 85.00 และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้าน 1) การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน รองลงมา คือ 2) ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา 3) การเชื่อมโยงเนื้อหาในการฝึกอบรม 4) การตอบข้อซักถามในการฝึกอบรม ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.43, 4.36, 4.21 และ 3.98 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 3 และมีค่าร้อยละความพึงพอใจเท่ากับ 88.60, 87.20, 84.20 และ 79.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ

ประเด็น		ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1	ให้บริการด้วยความเต็มใจสุภาพ	4.42	0.62	มากที่สุด
2	ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว	4.25	0.70	มากที่สุด
3	ให้บริการตอบข้อซักถาม ข้อสงสัยได้ดี น่าเชื่อถือ	4.16	0.77	มากที่สุด
รวม		4.28	0.70	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจภาพรวมของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 85.60 และเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้าน 1) ให้บริการด้วยความเต็มใจ สุภาพ รองลงมา คือ 2) ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว 3) ให้บริการตอบข้อซักถาม ข้อสงสัยได้ดี น่าเชื่อถือ ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.42, 4.25 และ 4.16 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4 และมีค่าร้อยละความพึงพอใจเท่ากับ 88.40, 86.20 และ 83.20 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ประเด็น		ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1	ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระจากการฝึกอบรม	4.50	0.66	มากที่สุด
2	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมระหว่างฝึกอบรม	4.20	0.72	มากที่สุด
3	สามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการเรียนและชีวิตประจำวันได้	3.98	0.69	มาก
รวม		4.23	0.69	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 ผู้เข้าร่วมโครงการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจภาพรวมของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 84.60 และจากการพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้าน 1) สถานที่ในการจัดโครงการฯ มีความเหมาะสม เพียงพอ รองลงมา ได้แก่ 2) อุปกรณ์ และเครื่องมือมีความเหมาะสมเพียงพอ และ 3) ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการฯเหมาะสม ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.50, 4.20 และ 3.98 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 5 และมีค่าร้อยละความพึงพอใจเท่ากับ 90.00, 84.00 และ 79.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการด้านผู้เข้าร่วมโครงการ

ประเด็น		ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1	หัวข้อโครงการ ตรงกับความต้องการ/ความสนใจ	4.41	0.74	มากที่สุด
2	ก่อนการเข้าร่วมโครงการ ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการเพียงใด	4.24	0.72	มากที่สุด
3	หลังการเข้าร่วมโครงการ ท่านได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะและประสบการณ์ใหม่ๆจากการเข้าร่วมโครงการ เพียงใด	4.33	0.69	มากที่สุด
รวม		4.33	0.72	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 ผู้เข้าร่วมโครงการด้านผู้เข้าร่วมโครงการ(ตัวท่านเอง) พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจภาพรวมของผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 86.60 เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้าน 1) หัวข้อโครงการ ตรงกับความต้องการ/ความสนใจ รองลงมาคือ 2) หลักเข้าร่วมโครงการท่านได้รับความรู้แนวคิด ทักษะและประสบการณ์ใหม่ๆจากการเข้าร่วมโครงการเพียงใด และ3) ก่อนการเข้าร่วมโครงการ ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ เพียงใด ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.41, 4.33 และ 4.24 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 6 มีค่าร้อยละความพึงพอใจเท่ากับ 88.20, 86.60 และ 84.80 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 แสดงความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการด้านการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

ประเด็น		ระดับความพึงพอใจ		
		\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1	สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.26	0.73	มากที่สุด
2	มีความมั่นใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้	4.10	0.90	มากที่สุด
3	สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้	3.95	0.88	มาก
รวม		4.11	0.84	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 ผู้เข้าร่วมโครงการด้านการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในประโยชน์ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจภาพรวมของการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 0.84 เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้าน 1) หัวข้อโครงการ ตรงกับความต้องการ/ความสนใจ รองลงมาคือ 2) หลักเข้าร่วมโครงการท่านได้รับความรู้แนวคิด ทักษะและประสบการณ์ใหม่ๆจากการเข้าร่วมโครงการเพียงใด และ3) ก่อนการเข้าร่วมโครงการ ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ เพียงใด ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.26, 4.10 และ 3.95 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 7 มีค่าร้อยละความพึงพอใจเท่ากับ 85.20, 82.00 และ 79.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 แสดงความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการโดยภาพรวม

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			
	\bar{x}	S.D.	ร้อยละ	ความหมาย
1 ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ	4.18	0.76	83.60	มากที่สุด
2 ด้านวิทยากรผู้ให้บริการ	4.25	0.69	85.00	มากที่สุด
3 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	4.28	0.70	85.60	มากที่สุด
4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.23	0.69	84.60	มากที่สุด
5 ด้านผู้เข้าร่วมโครงการ (ตัวท่านเอง)	4.33	0.72	86.60	มากที่สุด
6 การนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์	4.11	0.84	82.20	มากที่สุด
รวม	4.23	0.74	84.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.23 และมีค่าร้อยละความพึงพอใจเท่ากับ 84.60 โดยผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อ 1 ด้านผู้เข้าร่วมโครงการ(ตัวท่านเอง) รองลงมาคือ 2 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 3 ด้านวิทยากรผู้ให้บริการ 4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 5 ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ และ 6 ด้านการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.33, 4.28, 4.25, 4.23, 4.18 และ 4.11 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 8 คิดเป็นร้อยละความพึงพอใจเท่ากับ 86.60, 85.60, 85.00, 84.60, 83.60 และ 82.20 ตามลำดับ

บทที่ 4

สรุปผล อภิปราย ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานตามโครงการบริการวิชาการทางกฎหมายสู่ชุมชน การดำเนินงานโครงการบริการวิชาการทางกฎหมายสู่ชุมชน “อบรมกฎหมายในชีวิตประจำวัน” วันที่ 2 มีนาคม 2561 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เยาวชนได้รับความรู้ด้านกฎหมายและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเพื่อเสริมองค์ความรู้ใหม่ให้แก่เยาวชนและผู้สนใจการศึกษาด้านกฎหมาย

สรุปผลการดำเนินงานตามโครงการในภาพรวม สรุปได้ดังนี้

1. ตัวชี้วัดผลผลิต

จากรูปแบบกิจกรรมที่เป็นการให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย สิ่งที่จะสะท้อนการรับรู้ คือ การที่ผู้เข้าร่วมสามารถตอบคำถามในประเด็นสำคัญจากการนำเสนอได้ ซึ่งในกรณีนี้ นักศึกษาที่จัดกิจกรรมได้เลือกใช้วิธีการสุ่มกลุ่มเป้าหมายออกมาตอบคำถามและสนทนาต่อทั้งนี้เพราะสิ่งที่สำคัญเหนือการตอบคำถาม คือ การให้เหตุผลประกอบคำตอบ ซึ่งคณะผู้ดำเนินกิจกรรมพบว่า การวัดผลด้วยวิธีนี้เป็น การแสดงผลสัมฤทธิ์ในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจาก กลุ่มเป้าหมายต้องมีความสนใจกับกิจกรรมตลอด มิเช่นนั้นจะไม่สามารถตอบคำถามหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อคำถามนั้น ๆ ได้ และเมื่อมีการแลกเปลี่ยนพูดคุยก็จะเกิดความรู้และอาจจุดประกายการเรียนรู้ต่อไปได้

2. ตัวชี้วัดผลลัพธ์

เนื่องจากคณะผู้ดำเนินกิจกรรมได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเลือกประเด็นกฎหมายที่นำมาใช้ในการอบรม โดยมีการเลือกกฎหมายที่ใกล้ตัวนักเรียนซึ่งก็คือ การซื้อขายสินค้าออนไลน์ ซึ่งในประเด็นนี้ ก่อนที่จะมีการนำเสนอเนื้อหาต่อกลุ่มเป้าหมายก็พบว่า มีจำนวนไม่น้อยที่เคยซื้อหรือขายสินค้าออนไลน์ และ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเมื่อจบการอบรมก็พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนประเด็นการหมิ่นประมาทนั้น สถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ นักเรียนเกือบทุกคนใช้วิธีการสื่อสารผ่านทางโซเชียลเน็ตเวิร์ค ไม่ว่าจะเป็นไลน์ หรือ เฟสบุ๊ก ซึ่งการสื่อสารนั้น ข้อควรระวัง คือ ต้องไม่มีข้อความที่พาดพิงและก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลที่สาม หรืออาจเกิดกรณีที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำดังกล่าว ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นทางกฎหมายที่ผู้ใช้ต้องรู้ ดังนั้นผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดกิจกรรมนี้ คณะทำงานเห็นว่า ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. ตัวชี้วัดผลกระทบ

เมื่อนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ในประเด็นกฎหมายที่คณะทำงานนำเสนอแล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้รับในเรื่องของกฎหมายไปใช้ได้อย่างถูกต้องต่อไป และนอกจากนั้นนักศึกษาที่เป็นคณะทำงานเกิดทักษะในการค้นคว้า การสื่อสารข้อกฎหมาย การทำงานเป็นทีม และกล้าแสดงออก

2. การวัดผลสำเร็จของโครงการ

นักเรียนที่เข้าร่วมรับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายที่เจอในชีวิตประจำวันและสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปถ่ายทอดแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้รู้และเกิดความเข้าใจกฎหมายมากขึ้น และนักศึกษากฎหมายได้ฝึกทักษะ การสื่อสารกฎหมายแก่บุคคลภายนอก

อภิปรายผล ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินโครงการ

การบริการวิชาการด้านกฎหมายในครั้งนี้ คณะกรรมการดำเนินการประสงค์ที่จะฝึกให้นักศึกษากฎหมายเกิดทักษะการสื่อสารความรู้ด้านกฎหมายแก่บุคคลภายนอก โดยผลที่มุ่งหวัง คือนักศึกษาสามารถสื่อสารความรู้ได้ และ กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าใจในเนื้อหาเหล่านั้น ซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่ได้ คือ กิจกรรมนี้นักศึกษาเป็นกลไกหลักในการดำเนินกิจกรรม อาจารย์มีบทบาทเป็นเพียงที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำ และดูแลการดำเนินกิจกรรม และที่สำคัญคือ กลุ่มเป้าหมายเข้าใจในสิ่งที่สื่อสาร ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จของโครงการ คือ การประชุมเตรียมงานจนเกิดเป้าหมายร่วมกันทั้งกลุ่มอาจารย์และนักศึกษา และ ความมุ่งมั่น ตั้งใจของนักศึกษาในการทำกิจกรรม และสิ่งที่สำคัญ คือ การเตรียมเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้ร่วมอบรมก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินโครงการสำเร็จ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการอบรม

เสนอให้มีการจัดการอบรมกฎหมายในรูปแบบนี้ต่อไป โดยมีการปรับเปลี่ยนประเด็นให้เข้ากับบริบทและสถานการณ์สังคม และบางประเด็นอาจต้องมีการนำเสนอแง่มุมกฎหมายมากขึ้น